

DE GLANDULA THYREOIDEA
STRUMOSA IN GENERE ET DE
EJUS SPECIE LYMPHATICA.

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,

QUAM

CONSENSU ATQUE AUCTORITATE AMPLISSIMI
MEDICORUM ORDINIS

IN

UNIVERSITATE CAESAREA LITERARUM
DORPATENSI;

UT GRADUM

DOCTORIS MEDICINAE

RITE ADIPISCATUR

LOCO CONSUETO PUBLICE DEFENDET

AUCTOR

AGATHON BUESCH,
LIVONUS.

DORPATI LIVONORUM,

TYPIS J. C. SCHÜNMANNI, TYPOGRAPHI ACADEMICI.

MDCCCXXVI.

Imprimatur,
ea tamen conditione, ut, simulac typis excusa fuerit
haec dissertatio, septem exemplaria collegio, cui censu-
ra librorum mandata est, tradantur.

Dorpati Livonor. d. xxix. Mens. Novbr. mdcccxxvi.

Dr. M. E. S t y x,

h. t. Decanus, Professor emeritus.

116598

VIRO

SUMME REVERENDO

CAROL. GOTTL. SONNTAGIO

THEOL. ET PHILOS. DOCTORI, SACRORUM
PER LIVONIAM ANTISTITI, SUPREMI CONSILII
PRAESIDI, ORDINIS ST. ANNAE SECONDAE
DAE CLASSIS EQUITI

ETC. ETC. ETC.

HASCE
STUDIORUM PRIMITIAS

GRATO ANIMO

DEDICAT

AUCTOR.

Prooemium

Physiologia glandulae thyreoideae, in qua mutationem pathologicam strumae nomine appellatam observamus, tenebris adhuc multis obnoxia est. Quare non mirum, si processus ille pathologicus nondum satis explicatus nobis videatur; quod praecipue quidem de causa ejus proxima valet. Recentiori tempore, cum in strumam sagacissimi viri oculos converterent, diversae jam ejus formae diversam postulantes curandi rationem, cum ab aliis, tum maxime a celeberrimo Walther designatae sunt. Nescio num futuri sint, quibus mirum videatur, me strumam, morbum in nostra quidem regione tam rarum nec nisi sporadice apparentem, tractandum mihi proposuisse. Quos tamen si certiores fecerim me non solum varias per regiones montanas, in quarum vallibus endemica fuit struma, esse profectum, — sed etiam Goettingae du-

ce cel. Himly multos hoc malo affectos tum tractari vidisse tum ipsum tractasse — fore credo, ut materia hæc non male electa de qua dissertatio scribatur, existimetur. Nec non spectanti mihi historiam naturalem materia mea placebat, quippe quum illa vis quam habeat et terrae cujusdam situs et hominum eam incolentium vivendi genus ad indolem morbi determinandam nostro quidem in morbo præcipue manifesta sit; etiamsi geographicas de hac re notiones tam leves tantum invenerim, ut generalis ex iis conclusio duci non possit.

*Tractatio glandulae thyreoideae
anatomico-physiologica breviter
exposita.*

Glandula thyreoidea organis adnumeranda glandulosis, quorum utilitas, quam organismo animali afferant, omnino ignota. Constat ex celeberrimi Meckel et aliorum anatomorum observationibus mammiferis eam solis propriam atque ex acinis, clariorem vel obscuriorem succum continentibus, esse compositam; esse quoque in homine majorem quam in ullo alio animali, et maximam quidem in aetate foetus et infanti — amplecti tandem multa vasa resorbentia et arterias magnas venasque. A nervis recurrentibus exiguos accipit ramulos. A parte cava, non penitus media baseos ossis hyoidei originem ducit tendineam musculus levator glandulae thyreoideae, cujus fibrae super cartilaginem thyreoideam ad mediam glandulae thyreoideae partem tendentes, et super eam se disjicientes, magis magisque disperguntur. Glandula thyreoidea ex parte media contracta, attenuata, isthmo appellato et duabus partibus lateralibus seu cornibus consistit, quorum situm, figuram etc. ut jam nota transire licet.

De viis excretoriis glandulae thyreoideae magnum inter anatomos certamen existit. Winslow, Duvvernoi et multi alii esse ejusmodi quasdam vias statuunt easque vel in laryngem vel inter tracheae annulos et etiam in os finiri contendunt; alii vero non minore quam illi auctoritate instructi e.g. Cuvier, Meckel etc. adesse eas omnino negant. Experimenta a Schmidt Müller et Foderé insituta, quibus viae inter tracheam, laryngem et glandulam thyreoideam demonstrantur, postea accuratori subjiciuntur examini.

Quod pertinet ad organi hujusce functionem liceat afferre sententiam illustrissimi Fr. Ruyssch, cui succus aliquis in glandula thyreoidea paratus a venis suscipi videbatur; alii contendunt eam tantummodo inferiorem laryngis et superiorem tracheae partem a frigore et laesionibus prohibere; stat aliis opinio eam, compressione effecta muscufis, quibus circumdatur, in modulationem vocis maximam vim inserere.

Schreger hanc glandulam sanguine ad caput tendente suscepto, congestiones in caput migrare putavit, ita ut eandem fere hominibus quam rete mirabile animalibus praestet utilitatem.

Glandulam thyreoideam in embryone alimentum a matre accepta assimilare, ad nutriendum igitur conferre, post partum quoque chylum insuper meliorem reddere et in lympham commutare dicunt.

Cum liene quoque comparata est; structura tamen ejus plane ab ea differt.

Boecler hanc glandulam in foetu pulmonum functioni praestare existimat.

Meckel etiam e vasorum ejus copia et ex eo, quod venas ad venam cavam superiorem via recta emittit, probat destinatum esse, ut brevi quadam via sanguinem arteriosum in venosum permulet.

Ingeniosa est Hedeni hypothesis: esse scilicet dynamicum quoddam glandulae thyreoideae in laryngem momentum, quo rebus suis vasculosis vim exercent in nervum vagum illi, quae est in oculo inter choroideam et retinam, non dissimilem.

His breviter absolutis praecipuas hypotheses jam attulimus, nulli palmam tribuentes, quia cognitio hujusce organi valde adhuc incerta leves tantummodo admittit hypotheses.

Sine jure, si rem severius inspiciamus, hoc organon glandulis adnumeratur, quia nec ducti excretorii in eo detecti sunt, nec demonstrari licet ex materia ei allata peculiarem praeparari succum. — Nunc propositum nostrum persecuturi ad mutationes dubii hujusce organismi pathologicas transeamus.

De glandula thyreoidea morbose et praecipue desorganisatione ejus strumosa.

Anatomia pathologica memorabiles glandulae thyreoideae deformitates nobis proponit, Roeder

lobum dextrum absentem invenit, Meckel autem isthmum valde coarctatum, alias vero valde dilatatum. Ritter lobos separatos vidit; quae res analogiam quandam cum glandula thyreoidea animalium nonnullorum prae se ferre videtur, in quibus alterius lobi in alterum transitus non immediatus, sed fasciis comparatus est. Haller glandulam thyroideam quaterlobatam quandam conspexit. — Isthmi inter arteriam asperam et oesophagum positio, quam observavit Allan Burns, notatu dignissima est; unde, hac parte in strumae modum intumescente, symptomata oriri debuissent vitam in summum periculum vocantia.

Percussiones vehementes et vulnera glandulae illata magnam efficere debilitatem et sequente haemorrhagia adeo mortem afferre possunt.

Glandula ipsa inflammari potest (Cynanche thyreoidea, struma inflammatoria Waltheri) quod tamen raro accidere solet atque inflammatoriae ejus dispositioni, vasorum copia effectae, pro omnino impari haberi debet. Inflammatio, mox insurgente tumore, respirationem et deglutitionem valde impedit, nec non perturbationes capitis, tinnitum aurium, epistaxin etc. affert et cum febris semper fere conjuncta est. In suppurationem abiens abscessum provocat non valdeurgentem, qui crescentibus molestiis perniciosissimus fieri potest; sunt in inflammationis successu etiam ulcera et canales fistulosi reperti. Zipp glandulam thyroideam gangraenosam observavit.

De anatomia glandulae thyreoideae pathologica ac deinde de formis pathologicis magis in-

flammatoriis nonnisi melioris connexus causa mentionem feci; nunc ad affectionem ejus chronicam, quae struma appellatur, transeamus. In qua expositione primum affectiones partium praecipue glandulam thyroideam constituentium secundum principia generalia absolvendae sunt; — unde diversae non solum morbi nostri formae a nobis statuendae procedunt, sed etiam variae substantiae strumam degeneratam constituentes. Struma dicitur tumor quidam chronicus et dolore carens, ortus in inferiore colli anteriori parte, pendens a glandula thyreoidea quodammodo amplificata, magnitudine autem et forma et duritiei gradu diversus. Sedes strumae in glandula thyreoidea; nec raro tela quoque cellulosa, laryngem et tracheam obducens, cum illi vicina sit, malo ejus tangatur necesse est.

Tres strumae, quod attinet ad quantitatem et qualitatem partium eam constituentium, species discernuntur. In casu nempe simplicissimo, nimia hujus organi nutritio, hypertrophia stricte quae dicitur obvenit; quae tamen magis in parte ejus cellulosa et in humore ab ea circumdato animadvertitur. In secundo magis jam complicato casu malum in nimia vasorum glandulam nutrientium actione versatur, quam tamen Walther cum diathesi totius vasorum systematis aneurismatica conjunctam esse dicit. In tertio denique casu glandulae partes degeneratae apparent.

In primo casu partes singulae glandulam thyroideam constituentes magis exculae inveniuntur et quisque lobus profunda incisione separatus intumescit: ipsius organi color obscurior, adest abundantior copia liquoris glutinosi atque

oleosi in glandula inclusi, qui pluribus in vesicis rotundis absconditis satis bene conspicitur, quae ex plurimorum auctorum sententia singulorum acinorum auctae nutritioni ortum debent; quod quidem Morgagnii affirmant verba: „Eae vesiculae nativi ipsi glandulae acini esse videbantur, remorantis humoris vi in eam magnitudinem dilatati.“ Etiam in hac strumae specie arteriae, venae et vasa lymphatica valde sunt dilatata; ac persuaderi quidem Ruillier se vasorum sanguiferorum volumina quondam altero tanto majora vidisse.

In secundo casu vasorum sanguiferorum affectio talis est, qualem jam diximus. Aneurismata, varices nec non angiectasiae simul adsunt, quod celeberrimorum virorum Foderéi, Portalis, Boyeri et Waltheri observationes satis superque probant; et mihi ipsi quondam contigit, ut ejusmodi strumae speciem observarem. Monro glandulam sanguine impletam conspexit, quod Portal quoque approbat. Qui, de hujus glandulae vasorum statu tractans; „interdum, dicit, in hujus glandulae interna parte massa nigra sanguini venoso coagulato similis reperitur.“

In tertio casu structura glandulae a norma valde aberrat, quippe quum partes glandulam constituentes degenerent. Sunt in organi hujusce compositione singula quaedam puncta fixa nodosam prae se ferentia speciem et structuram fibro-cellulosam. Repertur quoque degeneratio fibro-cartilaginosa, immo etiam ossea, ab illa, quam modo memoravimus, transformatione separata et saepe simul cum ea occurrens. Degeneratio cartilaginosa vel ossea ut in aliis organis sic etiam

in hoc sub nucleorum passim apparentium specie vel in interiore vel in superiore glandulae parte sese ostendit, ibi strata format totum organon persectantia. Quin etiam in Francogallorum scriptis exemplum occurrit strumae cujusdam sarcomatosae osseae ejusmodi stratis omnino obductae.

Scirrhus et degeneratio carcinomatosa rarius quam vulgo putatur obvenerunt. Secundum Waltheri hypothesin scirrhus propter arteriarum in glandula thyreoidea praevaletiam rarius occurrit. Fungus haematodes glandulae thyreoideae strumosae ab Allan Burns observatus atque ejus differentiae et internae et externae egregie distinctae. Sarcoma etiam medullare hanc afficere glandulam ab Abernethy contenditur; et Allan Burns, qui quoque sarcoma medullare in ea observavit, carotidem medio tumori affuisse affert. Carotis, nervus vagus et vena jugularis interna, tumore nonnisi durissimo, ut semper fit in degeneratione scirrhosa locum suum obtinentes in fungo haematode nonninquam; in sarcomate medullari saepe in tumore sunt collocati.

Glandulam thyreoideam variis jam allatis morborum formis simul affici posse, casus memorabilis a de Haenio observatus probat, ubi pus, massa steatomatosa, hydatides, sugillatio sanguinis, in nonnullis locis concrementa calcarea, in aliis massa gelatinosa et in eadem strumam convenerunt. Neque igitur ut in tota natura etiam hic fines systematis nimis certe circumscribendi.

Sabulum effusum et concrementa lapidea ab Hallero et Morgagnio observata. Quia hydatides non raro occurrunt, Gallici quidam

medici strumam hydatideam (goître hydatique) statui posse credunt.

Borden, qui strumam emphysematosam aëre, per secretas vias e trachea ad glandulam thyreoideam penetrante retento coartam admittit, hanc materiam minus clare absolvit.

Prius quam hunc deseramus locum afferenda est struma interna a Fodereo prolata; quae tamen propriam non efficit speciem, quippe quae tantummodo compressione tracheae, struma versus anteriorem ejus parietem promota, efficitur:

De strumae naturâ et diagnosi in genere.

Strumam effici dilatatione glandulae thyreoideae nec nisi in hac ipsa, non in ea, qua ista circumdatur tela cellulosa, habere sedem, jam antea memoratum est. Falsa igitur Wichmanni, cui quidem, quod ad morbi nostri diagnosin pertinet, multum debemus, sententia, qua propriam strumae sedem in tela cellulosa, glandulae thyreoideae vicinâ, quaerendam glandulamque in struma neque induratum neque auctam esse, interdum vero consensu tantummodo affici velit. Quod si quis Morgagnii, Camperii, Meckelii, Foderei observationes, quas rectas

esse culter ostendit anatomicus, tamen sufficere neget, tangendo de illa re sibi persuadeat.

Wichmann ortum strumae repentinum sua ex sententia faciliorem explicatu esse putavit, quum per certas musculorum colli contentiones aër et praecipue humor in telam cellulosa in-troire cogatur: pari modo ortum strumae chronicae explicat. Quod quidem malum bronchoce-len et strumam veram appellat, quam ab illa struma, quae in aucta et morbo glandula thyreoidea consistit, discerni vult. Errat tamen, si bronchocelem veram montanis regionibus endemicam strumam esse existimat. Sententiam suam bronchoceles spongia marina usta curandae ratione confirmari credidit; quod vero nihil probat, quum utraque affectio, unum tantum morbum formans, eodem remedio sanetur. Nihil igitur inter strumam et bronchocelem discriminis.

Strumam quemque tumorem in glandula thyreoidea vicinâque simul tela cellulosa sedentem doloreque carentem vocamus.

Bronchoceles vero nomine aliam morbi formam, hernia nempe si adest arteriae asperae (heruia gutturis) significemus; quod etiam a multis auctoribus jam factum.

Struma tam extensione quam forma et duritie valde diversa. Quae si unum glandulae lobum vel isthmum solum occupat, partialis, si totum occupat organon, totalis nominatur; unde sequitur formam ejus, prout diversas teneat partes, diversam esse. Apparet enim modo in medio collo, ac tunc quidem formam habet aut ovalem aut scrotiformem testiformemve, modo in

altero aliquo latere, sive altior sive profundior. Divisio Francogallorum in unilobatas bilobatas et trilobatas strumas praecipuum, ut mox demonstrabimus, habet usum. In struma quamvis maxima sit, prima glandulae thyreoideae forma saepe agnoscitur; saepissime autem varii prominentes tumores vel immobiles vel mobiles apparent.

Extensio strumae maximè variat. In prima ejus origine extensio glandulae thyrebideae parva tantum; mox crescit et totam anteriorem colli superficiem tegit; nonnunquam etiam usque ad sternum nec non ad genua (teste Formey) prominet. Raro struma ad certam progressa magnitudinem crescere desinit. In prima juventute vel pubertatis tempore exoriri solet et postea usque ad senectutem pondere magnitudinedue augeri. Fodere adest casus, qui recens natos quoque struma affectos fuisse ostendat; quod vero ita explicandum, deformitates glandulae thyreoideae pro struma ab eo assumas esse, quum nulli alii auctores idem observarint. Tumor modo spongiosus, carnosus, mollis atque elasticus, modo durus; et quo vetustior, eo durior.

Struma cum sit affectio localis nullum habet totius corporis valendinam mutandi momentum nisi forte mechanico quodam modo molestias afferat. Compressione nempe in nervum vagum facta, non solum vocem potest commutare atque omnino suppressere, sed etiam per hujus nervi anastomosin cum aliis nervis functiones organorum ab iis sustentatorum perturbare et ita difficilem auditum, torporem etc. excitare. Dextri lobi turgor minus difficile quam sinistri et mediae partis.

Morbus si mediam afficit partem, respiratio pleurumque sin sinistram lobum una cum respiratio-
ne deglutitio praecipue impeditur. Absentia dyspnoeae et dysphagiae in strumis magni voluminis non nisi ex recessione et relaxatione fasciae musculorumque glandulam circumdantium explicari potest. De Haen memorabiles hujusmodi adest casus. Beclard et Cloquet formam tracheae triangulare animadvertunt. Compressione in venas jugulares facta; congestiones in caput, visus diminutus et apoplexia nascuntur.

Struma etiamsi nulli parcat sexui; feminas magis quam mares invadit. Sympathiam quandam adesse inter glandulam thyreoideam et genitalia feminina facile quidem cognitur, explicatu vero difficile videtur. Struma saepenumero, suppressa et retenta menstruatione oritur ac sublati his malis mox ipsa evanescit. Verduin feminam ait, suppressione mensium affectam; magnam simul habuisse strumam atque; omnibus contra hanc frustra adhibitis remediis usitatissimis menstruationem ex apertura in ea facta rite profuisse. Nec non in nosocomio nostro puellam quandam adultam; quae nec genitalibus nec mammis exculitis amenorrhoea laboraret, per magna affectam fuisse struma compertum habeo. Praeterea hic morbus post primam graviditatem saepe apparet atque post unamquamque; quae sequitur; dilatari et lactatione praesertim adjuvari solet. Incrementum strumae et decrementum periodicum praecipue durante menstruatione observatum est. Bartonis sententiam, quae hie me quidem crescere strumam, aestate autem diminui credit, alii observatores non testantur.

Nunc de morbis, quibuscum struma confundi potest et confusa saepius est, agendum: Quorum cum intumescantiae glandularum lymphaticarum scrophulosae praestantissimae videantur, sequatur quaedam earum cum hoc malo comparatio.

Struma in glandula thyreoidea et saepe etiam in tela cellulosa ei vicina sedem habet atque affectio est localis; scrophulae contra affectio glandularum totius organismi lymphaticarum. Struma, salva corporis valetudine, locales tantum affert molestias, scrophulis praesentibus totus simul organismus patitur. Struma a tumore glandulae thyreoideae incipit atque initio est magis mollis et postea indurescit; scrophulae vero in glandulis lymphaticis jam initio rotundis, duris et magis vel minus nodosis versantur. Struma rarissime, scrophulae per saepe inflammantur. Strumam (lymphaticam puta) tumor glandularum lymphaticarum scrophulosus nunquam subsequitur, quamvis simul quoque cum eo adesse possit; scrophulae contra glandulae thyreoideae nunquam sunt oneri nec strumae causae fieri possunt. Morbus denique hic nulla cum aliis complicatione mutatur; scrophulae vero complicatione praesertim cum syphilide maligniores fiunt. Ille in regionibus montanis endemicus, haec vero pandemicae et in regionibus montanis frequentiores non sunt.

Struma muliebrem magis, scrophulae nuncque sexum invadunt. Struma in juvenili quidem aetate, sed quoque in adulta gignitur, scrophulae juvenili tantummodo propriae nec unquam in adultis hominibus nascuntur. Cura

strumae localis, scrophularum autem universalis.

A bronchocele strictae quae dicitur et quae secundum Gallicorum medicorum observationes ex vehementiore virium contentione oritur, struma non difficilis est discretu. Bronchocele enim extensione cutis laryngis internae producta atque viam sibi per tracheae annulos parans tam forma, mollitie et elasticitate quam elatione et remissione, prout spiritum sive ducat sine emitat aegrotus, cognoscitur. Magis adhuc perspicuae esse debent vocis et respirationis abnormitates, quae in his majores quam in struma ejusdem dimensionis observentur necesse est.

Variae tumoris cystici species, praecipue si in glandulae nostrae parenchyma sese demittunt, pro struma haberi possunt; ac Dupuytren, sagacissimus ille diagnosta, hanc diagnosis difficultatem e sua experientia probat putatque felices multarum extirpationum glandulae thyreoideae exitus errori illi esse attribuendos. Confirmatur illa diagnosis difficultas etiam eo quod Gallici quidam medici certam quandam quam „*bronchocele mellicerique*“ appellant, strumam esse ponunt.

Optimo vero jure Wallther tumorem cysticum in glandula thyreoidea, quippe quae exigua tantum tela cellulosa obducta sit, apparere posse dubitat. — Signa lipomatosis etc. pathologica et causarum primaeque originis observatio sufficientem nobis lucem praebent.

Aneurisma carotidis situ suo in colli latere atque pulsatione a struma lymphatica facile discernenda, quamvis discrimen ejus a struma

aneurismatica minus facile fore videatur, cum praesertim angiectasia saepe in lobo uno major sit quam in altero. Boyer casum affert, ubi struma pulsatione e carotide sibi communicata, magnam habuerit cum aneurismate similitudinem, ita ut non nisi post iterata examina per varias tum tumoris ipsius tum capitis aegroti mutationes, instituta, ad certam perveniri posset diagnosin.

Confusio strumae cum emphysemate crepitante quum et causae ejus proximae et symptomata maxime sint ab illis, quibus struma cognoscatur, diversa, fieri fere non potest.

Divisio strumae.

Diagnosin specialis.

Quum ad differentias pathologicarum in struma occurrentium formarum respicimus, multae quidem variae ejus statui possunt species. Quum tamen plurimae earum ad strumam pertineant lymphaticam nec ullum usque adhuc ex ista separatione ceperit therapeutica fructum, tres solum proponimus species:

1) strumam lymphaticam 2) strumam aneurismaticam 3) strumam scirrhusam. Species quarta a Walthero proposita, struma inflammatoria, pro struma haberi non potest, quum tantum acutissima quae-

dam glandulae thyreoideae sit inflammatio nec ullum habeat symptoma, nisi parenchymatis dilatationem, cum struma commune, praeterea autem, quod ad strumae causam proximam pertinet, valde sit ab ea diversa. Aptius, ut supra jam demonstravimus, inflammationi glandulae thyreoideae nomen cynanche thyreoideae.

1. Struma lymphatica, in qua exponenda disquisitio nostra maxime versatur, inter omnes est frequentissima atque in nonnullis regionibus endemica. Causa hujus dilatationis in lympham quadam inest, magis vel minus coagulabili variisque subjecta modificationibus in cellulas glandulae dilatatas effusa. Quae quidem cellulae, inter fasciculos vasorum jacentes modo fluidum clarum atque tenax, modo magis glutinosam fuscamque substantiam, vel magis obesam atque caseam massam continent vel etiam lapideas et osseas concrectiones formant. Unde etiam strumae lymphaticae structura tuberculosa facili explicatu. Harum cellularum parietes paullatim adeo, ut cartilagineosam praebent speciem, crescunt. Cellulae ipsae quoque sensim sensimque evanescent atque tota glandula dura evadit materia, parietibus quoque, ut videtur, cellularum cum coagulata atque semicoagulata massa quam continent, coalescentibus. Origo omnium strumarum lymphaticarum, licet varietas earum sit magna, ex cellularum glandulae thyreoideae amplificatione et illius substantiae earum partis, quae syringe anatomica infundi non potest, condensatione facili intellectu. In strumae initio substantia ista fortasse semper mollis, ex qua, crescente glandula affecta, massae steatomatosae

concretioneseque durae prodeunt, glandula vero post aliquod tempus dura, cartilaginea et ossea fit. Cujus rei verisimilitudinem molles et fungosi tumores massaeque sciatomatosae nec non osseae concretionese in eadem struma eodemque tempore apparentes, confirmant. Struma lymphatica tardius quam ea, quae sequitur, crescit.

2. Struma aneurismatica. Nomen ab aneurismatico arteriarum statu derivatum est; qui maximam sine dubio vim in affecta glandulae vasa exercet, etiamsi aneurismata, varices et teleangiectasiae simul et eodem in gradu occurrunt. Ex glandulae structura vasorum convolutum fingente atque ex sanguinis in ea circumfluentis copia concludi possit aneurismaticam glandulae formam frequentiore esse; est tamen multo rarior quam lymphatica. Aneurismatica strumae species cito exoritur, mox crescit, magnum adipiscitur volumen et calidam sese praestat; massa ejus praeterea solida et contenta. In quovis tumore puncto pulsatio discernitur arteriarum, quae ab aegroto quoque sentitur nec non in arteriarum ramulis superficialibus animadvertitur. Dilatatio arteriae thyreoideae superioris, antequam in telam cellulosa penetrat, nisi nimia voluminis extensione tegatur, permagna est. In struma hacce prius quam in aliis deglutitionis et respirationis impedimenta adsunt; perpetuo ad crescit nec ulla adest auctio et diminutio periodica. Status vasorum glandulae thyreoideae aneurismaticus, quamvis a plurimis quidem, qui de malo nostro scripserunt, observatus, tamen a nemine prius quam a Walthero ut propria quaedam strumae species, quae arteria thyreoidea

superiori liganda sanari possit, proposita est. — Maximum inter strumam aneurismaticam et lymphaticam discrimen. Occurrit enim etiam in struma lymphatica, ut in unoquoque organo aucto, vasorum amplificatio ejusque glandulae parvis, quae syringe anatomica infundi non potest, condensatio nec non in aneurismatica cellulae quoque interdum dilatae et liquore lymphatico impletae inveniuntur, ita tamen in duabus his strumae speciebus ut haec symptomata ratione contraria obveniant. In struma aneurismatica igitur maxima glandulae pars convoluta vasorum dilatorum producit, in lymphatica vero substantia ipsa atque in ejus cellulas effusa lymphata condensatur.

3. Struma scirrhusa. Posse indurationem scirrhosam in glandula thyreoidea obvenire, procul dubio positum est. Glandula illa non valde aucta, sed praeter normam dura, nodosa atque tuberculosa; initio dolor vehemens atque terebrans est sursumque ad collum serpit. Massa scirrhusa cum trachea et colli musculis mox coalescit. Deglutitio et respiratio impeditae, ita autem, ut modo haec, modo illa magis suppressa, quod quidem parte glandulae affecta determinatur. In stadio seriore scirrhus in carcinoma transit; liquor nempe saniosus in cellulis collectus vel in profundum penetrat atque molestias auget vel ad glandulae superficiem tendit atque in ulcus vere caucrosus transit, quo intumescunt simul glandularum lymphaticarum colli lymphaticam efficit eoque scirrhus secundarius producit. Ex illustrissimis Cuvieri sententia glandula thyreoidea degenerationi scirrhosae minus obno-

xia est, quia, ut ille contendit, ad organa glandulosa secretoria, sed non excrementaria pertinet.

De strumae causis.

Quibus in regionibus hic morbus occurrat, id primum animadvertendum. In imis Alpium vallibus (*vallées sub-sub-alpines* secundum Fodéré), in quibusdam provinciis ut in Sabaudia, Valesia, Carinthia, Hercynia, et in diversis Franciae, Angliae, (et praecipue in Anglica provincia Derbyshire), Russiae etc. regionibus endemica est struma et saepe quidem cum cretinismo complicata, sed etiam sine hoc reperitur (de quo, quamvis sit morbus nobis obscurissimus, tamen tantum nobis cognitum, ut sciamus, nullum eum habere cum morbo nostro nexum causalem.) Freqventissime porro strumae in Siberica regione Kireng reperiri dicuntur nec non in America septentrionali et australi et ubique ad radices ingentium has terras percurrentium montium. In infima Asiae mediae regione, ubi montes in campos transeunt, fere sextus quisque homo, ut ex geographicis notitionibus patet, struma laborat. Pari modo res sese habet in illa Africae parte, quae versus flumina Nigerum et Senegalem in planum sese dimittit. —

In omnibus hisce regionibus atonia glandulae adsit necesse est. Textura ejus valde tenera atque vasorum, e quibus composita est, parietes molliores atque laxiores esse videntur, ita ut causae strumam promoventes facilius eam afficere possint. Quum in vallibus saepe numero quodque familiae alicujus membrum a struma et in tenera jam aetate afficiatur, dispositio haec partim hereditaria, partim acquisita esse videtur, quum praesertim non desint exempla, e quibus intelligatur homines, qui e campo in montanas regiones emigrassent, a struma esse invasos. Quam dispositionem neque a vitae neque cibi ratione dependere, disquisitionibus a Fodéréo institutis comprobatur, quae insuper res in diversis regionibus, in quibus struma endemica obvenit, adeo variant, ut causis strumam provocantibus adnumerari nequeant.

Rectius causa in aqua et aëre, quippe quae per magnam suam vim mutationem ejusmodi producere quidem possint, quaeritur.

Aquam glacialelem et nivalem innoxiam esse, jam dudum manifestum, tum enim struma in altioribus quoque vallibus occurrat, necesse sit. Aquae accurata atque saepius in his regionibus instituta analysis nullas proprias, quas contineat partes exposuit, quibus glandulae thyroideae affectio illa adscribi possit; observationes ab auctoribus quibusdam allatae, quibus strumam, adhibita alia ad bibendum aqua, sanari viderint, plerumque ex eo facile explicandae, quod non struma sanata fuit, sed scrophulae, cum aquae adhibitae partes minerales inessent.

Verisimillimum autem est indolem atmos-

phaerae in regionibus strumae obnoxii morbo huic favere. Nebula et ros in vallibus per longum perdurant tempus nec nubes fere discedunt. Nebulas enim, calefacta terra, aer excipit, ex quo, cum nullus sit ventorum flatus, nec deprimuntur nec abducuntur. Ex accurata descriptione regionis Maurienne apud Foderéum cognoscitur strumam et cretinismum in vallibus ejus altissimis saepissime observari, ubi domicilia arboribus latifoliis, multum umbrae praebentibus, circumdata et in vicinia rivorum, fluminum, lacuum et paludum sita simulque ventis australibus et occidentalibus exposita sunt. Cui humiditati aestus magnus e radiorum solis a montium has regiones percurrentium parietibus refractione accedit. Quo fit, ut regiones istae cum balneo vaporario merito comparari possint. Calor humidus atque ejus relaxans expandansque natura perniciosam ibi exercent vim. — Foderé etiam experimentis hygrometricis exposuit strumam parem cursum cum vallium humoribus tenere. Novum affert argumentum singularis illa omnium in his regionibus sacvientium morborum natura, qua fere semper e singulorum systematum relaxatione quadam oriuntur. —

Igitur stagnatio aëris illius calido-humidi causa est hujus morbi. Quae sententia eo quoque affirmatur, quod in altitudine trium vel quatuor millium pedum super maris superficiem struma endemica esse cessat; propterea quod, secundum Saussurium illa aëris natura hanc altitudinem non attingit montesque glacie rigentes perpetua creberrimusque ventorum tran-

situs ad atmosphaeram refrigerandam et mutantem multum conferunt.

Ex sententia Bartonis struma in campis occurrit, ubi febris intermittens grassatur; quare etiam contendit, utrumque morbum ex eodem miasmate oriri; cui opinioni quamquam plane assentire non possumus, aerem tamen paludosum magnam ad morbum nostrum provocandum habere vim negari non potest.

Si adest strumae praedispositio, causae occasionales ad eam provocandam sufficiunt, quae in sanguinis ad glandulam thyroideam congestionem et in omnibus eam concitantibus momentis consistunt, sicuti in cantu, tussi, partu et in omnibus fortioribus continuisque musculorum colli pulmonumque contentionibus. — Unde cel. virorum Gantieri et Wichmanni orta est sententia, in operibus capite humerisque portandis simulque montibus ascendendis strumae causam esse quaerendam; quare etiam Wichmann, sententia Foderéi stipatus, eam apud homines humiles tantum occurrere, minus recte contendit.

Struma eo modo oriri videtur, ut circulatio vulgo celeriter in glandulae thyroideae vasis per illas quas jam attulimus, contentiones efficiatur, unde atonia nascitur, qua contractio dilatatioque vasorum impeditur; cujus effectus non solum secretio in interna glandulae parte aucta, sed etiam abalienata. Glandulae praeter normam cellulae dilatantur, concrementa formantur et his processibus reproductionis anomalibus volumen glandulae thyroideae non solum augetur, sed etiam omnium eorum a natura discrepantium organo-

ruta, quorum supra jam mentio facta est, fundamenta ponuntur.

Wichmanni sententia eadem, eo tamen excepto, quod affectionem glandulae consensualem statuit et quod telam cellulosa, glandulam obducentem et vasa eam penetrantia morbi nostri sedes esse existimat. Attamen non solum ex glandulae structura anatomica, sed etiam ex analogia cum similibus organis jure ratiocinari possumus, glandulam ipsam ad magnam sanguinis copiam suscipiendam destinata esse ipsamque omnium harum permutationum esse focum.

Multi auctores, inter quos etiam Foderé, non sanguinis congestionem, sed aërem ex aspera arteria in glandulam penetrantem strumae esse causam existimant. Quae quidem ita esse posse eo ostendere volunt, quod collum valde dilatari et struma repente oriri aërq; interdum in ea inveniri possit. Etiam si experimenta a Foderé instituta vias inter tracheam et glandulam thyreoideam adesse probent, sententia tamen ista, cum viae statuuntur cultus anatomico nondum demonstratae, improbabilis manet. — Nam potest etiam post glandulae extirpationem collum inflari et Antenrieth ipse, qui hypothesin de aëris ingressu probat, nihilominus negat maiorem esse inter glandulam thyreoideam et tracheam atque laryngem influxum, quam illum, quem corpus aliquod exerceat inter laryngem eamque detrahentes musculos interpositum. Foderéi vero experimentis Morgagnii contradicit sententia: „Multo autem saepius aëris injecti vis atque impetus sibi inter membranas non invenit vias, sed fecit etc.

Maxime vero eo refutatur opinio illa, quod in aquis regionibus struma tam raro occurrit, ubi, si illae causae probandae essent, saepius apparere deberet. Multo verisimilius est, si praeter maiorem glandulae thyreoideae in regionibus montanis praedispositionem sanguinis in colli et glandulae thyreoideae vasa congestio causa strumae proxima existimatur.

Cui de struma sententiae dilataio glandulae thyreoideae vasorum ab omnibus observata favet atque ubi glandula illaesa apparet optimo jure, an morbus vera fuerit struma, disquirendum videtur.

Praeterea in iis, quas jam attulimus, organorum respirationis contentionibus ut in cantu etc. non solum vehementior aëris ejectio, sed multo magis etiam sanguinis in colli vasa congestio locum habet. Exinde etiam facile explicatur, cur struma praecipue sexum muliebrem invadat; glandulam enim thyreoideam quum apud eum maiorem, molliorem tenerioremque inveniamus et plurimi, quibus hic sexus afficitur morbi, ut spasmus et alii, ad sanguinem sursum congerendum conferant, mulieres ad hunc morbum magis dispositae apparent. Neque strumae auctio et diminutio intra menstruationis tempus difficiles intellectu, quum orgasmus humorum hac in periodo magnus maioremque sanguinis in glandulam thyreoideam provocet congestionem, exauctam fortasse praesente sympathia.

Prognosis.

Cum dissertatio nostra maxime in struma lymphatica versetur, jam ex eo, quod in orbe terrarum regiones occurrunt, quarum incolae frequentia ejus atque innocentia ad hanc naturae deformationem ita adnoverunt, ut eam pro venustatis signo habeant, bonam statuere possumus prognosin, quae ceterum a strumae volumine et qualitate nec non aegroti aetate dependet. Struma lymphatica parva apud homines nondum viginti et quinque annos natos facile sanatur. Struma textura molli majorem nobis sanationis spem ostendit, quam indurata atque ipsa in substantia degenerata. Neque apud homines majores natu magnoque tumore affectos eadem prospera statui potest prognosin et cum internis et externis remediis frustra saepe uterentur ad mitigandas aegroti molestias instituendis operationibus chirurgicis opus est. Quod si struma capit majus voluminis incrementum, non organi hujus laesa functione (quam quidem parum adhuc cognitam habemus) sed, quia iisdem, quibus ceterae corporis partes gravitatis legibus subjecta vicinorum organorum functiones premendo perturbat, aegrotum saepe, ut supra jam monuimus, ad maximum vitae periculum adducit. Suppuratione apparente pteque demisso, prognosin non bona.

Circumspectius enim omnibusque ceteris, quas repetere nolim, rebus rite perpensis, prognosin, quae recta sit, statuenda est. Melior illa est in loborum quam in isthmi tumore. Struma aneurismatica, quam hic non tractamus, ligatura

arteriae thyreoideae superioris, scirrhusa autem nullo modo sanari potest.

Cura.

Sicuti in quemque morbum endemicum, ita etiam in hunc morbum innumerabilia medicamenta sympathetica — ut v. c. mortui manus in glandulam strumosam impositas — quorum auctoritas per saecula valuit, adhibita invenies; quae quidem omnia maxima ex parte in superstitione posita silentio praeterimus. Alia medicamina sicuti terra ponderosa salita, sal sodae, sapo, acetum squilliticum, Kermes minerale, belladonna, digitalis etc. vel inusitata sunt vel cum spongia marina usta adhibentur.

Cura strumae lymphaticae, de qua hic sermo est, triplex statuenda: 1) prophylactica 2) therapeutica 3) chirurgica.

1. Cura prophylactica in struma tantum endemica in quacessionem venit et a causis strumam provocantibus evitandis dependet.

2. Cura therapeutica vel methodice vel empirice, quod vulgo fit, agitur, — prior curandi ratio ea est, ut causae, ubi erui possunt, amoveantur; sic e. g. in struma endemica prae ceteris domicilium mutandum est et menses perturbati, ubi locum habent, in ordinem redigendi sunt. Semper causa occasionalis respicienda est

remedia usu probata adhibenda; quorum præcipua sunt: spongia marina usta et iodium.

Omnēs auctores in eo conveniunt, ut aegrotus inter curam dietam præscriptam observet atque a vehementibus contentioneibus, quæ sanguinis in caput congestionēs augeant, abstineat. Sunt etiam, qui medicamina ex oesophago ipso vasis lymphaticis resorpta glandulae thyreoideae recta via adduci contendunt et ideo tarde ea deglutiri jubeant.

In veterum de materia medica auctorum scriptis sententiae valde variant, cui parti formularum, quibus spongia marina continetur, magna illa strumae sanandae vis adscribenda sit; alii enim printipio calino, alii salibus, alii denique oleo empyreumatico et partibus fluidis eam attribuerunt. Qui oleum aethereum efficax esse contendunt, certo errant, quia in formulis nonnullis in strumam commendatis e.g. in pulvere Fोगieri illa pars omnino abest.

R. Spongiar. ustar.
Lapidum spong. ustar.
Singulorum ʒijj
Mf. pulvis. Divide in partes aequales novem etc.

Spongia marina usta in pulvere, electuario et bolo bis per diem a ʒi — ʒʒ cum remediis aromaticis conjuncta data est.

Continuum ejus usum haemoptysin secutam esse observatum est. Graefe experientia doctus spongiae marinae ustae talem attribuit vim, ut aegrotos hac adhibita breviori tempore quam quum iodio usus sit, sanasse contendit, ipseque tincturae vinosae, quae a medicis Helveticis ad-

hibetur hanc Hedeni formulam, quamvis valde complicatam, praefert:

R. Tartar. tartarisat.
Spong. tost.
Sachari albi aa ʒʒ
Sal ammoniac.
Rad. imperator.
Cinnamom. acut. aa ʒij.
Sulphur. aurat. antimom. ʒi
Piper. long. ʒi.
Mf. pulvis etc.

Minus irritabilibus majorique struma affectis quotidie bis, mane atque vespere, irritabilibus autem macris et minori struma affectis hominibus semel tantum hujus pulveris cochlear parvum propinandum est; qui quidem pulvis si siccus adhibetur, quamquam ingratus tamen efficacissimus est. Strumae mediocres hoc remedio intra quatuor vel sex; magnae vero intra octo decemve hebdomades sanari possunt.

Immo etiam maximas strumas nisi cum vitis organicis complicatae fuerint, hac ratione sanatas esse atque simul oleum Bergamotiae linimento ammoniato-camphorato infricatum nec non vinculum infricatum leniter intentum molliiterque in strumae regione effartum magno fuisse emolumento, Graefe contendit. Spongia usta, quamvis secundum Graefe celerius strumam sanat; ingratior tamen est aegrotis, quam iodium.

Jodii in materiam medicam receptio Dr. Coindet celeberrimo apud Genevienses medico

debetur. Quum formulam quandam medicam in opere Cadet de Gassicourt indagare stude-
ret, Russellium fucio vesiculoso nomine aethio-
pis vegetabilis in glandularum indurationibus in-
tus et extrinsecus usum esse intellexit; hinc ra-
tiocinari coepit fortasse spongiae iodium inesse.

Pulvis iodii purus ad hoc usque tempus,
quantum compertum habeo, hominibus non pro-
pinatus est et cali et natron hydroiodicum pro-
piero successu Coindet contra strumam adhi-
buit, saepius tamen illud, quippe quod in aqua
facilius solvitur. Salium vero strum quum dif-
ficilis sit praeparatio 48 gr. iodii puri in alcoholis
35 grd. uncia solvit. Haec tinctura autem facile de-
componitur, pars una iodii secernitur et altera
per hydrogenium alcoholis in acidum hydroiodi-
cum mutatur. Cujus solutionis, sive est spiritus
sive aquosa, Coindet raro plures quam viginti
guttas quotidie ter adhibuit, strumas tamen magni
voluminis, nisi alio modo organon destructum es-
set, ita sanavit. — Formey cum lacte amygdali-
no hanc propinavit tincturam. Jodio per octo
dies exhibitio, cutis supra strumam minus tensa
apparet, parenchyma ejus mollius evadit, sed
tumor ipse nondum decrescit. Singulae partes
luculentius in conspectum prodeunt et minorem
duritiem protrahunt. Quae strumae partes des-
organisatae sunt, magis prominent operationem-
que, siqua opus est, faciliorem reddunt. Qui-
busdam in casibus tela cellulosa supra strumam
posita, post ejus curationem aliquamdiu laxior
atque mollior remanet. Etiam si struma ad per-

fectam sanationem non adducatur, quod interdum
evenit, eatenus tamen extingui solet, ut incommo-
dum et deformitatem producere non possit. Ple-
rumque 6 — 10 hebdomadibus morbus cea-
dit. Jodium ciborum appetitum et sanguinis
circulationem auget talemque in genitalia exercet
vim, ut apud feminas non raro haemorrhagiae
ex utero provocentur. Dosis iodii permagna et
usus ejus justo diutius continuatus palpitaciones
cordis, tussim siccam, insomniam, repentinam
maciem, dolentem strumae duritiem, interdum
etiam diminutionem mammarum afferunt; quae
affectiones balneis tepidis, cortice peruviano, al-
kali volatili et aliis remediis antispasmodicis au-
ferri possunt.

Complicationes biliosae et spasmodicae, si
adsunt, prius amovendae sunt; contra strumae
duritiem et dolorem nimium fomentationes emol-
lientes et hirudines commendantur.

Graviditas, propensitas ad haemorrhagias ex
utero, affectiones pectoris, febres lentae etc. usum
iodii contraindicant.

Coindet post iodii usum febrem iodicam mer-
curiali similem se observasse atque ex organismi
cum iodio saturatione explicandam esse contendit.

Innumerabilium fere eorum, quae in nostro
morbo adhibita sunt, remedium externorum
haec efficacissima tantum afferenda mihi videntur:
frequentes tumoris friciones pauculo laneo tenuiori,
infrictiones spirit. ammoniac. caust., spirit. saponis,
liniment. volatil. camphorati, unguenti di-
gitalis, ung. neapolitani cum tinctura canthari-

dum atque opii, nocte appositio emplastrorum resolutum, emplastri cicutae cum ammoniaco etc.

Jodii externum etiam usum in struma sananda Coind et spectavit spectatumque commendavit hac sub formula:

R. Kali hydrojodini $\mathfrak{z}\beta$.

Axung. porci $\mathfrak{z}\beta$.

Mf. l. a. unguentum.

5. mane et vespere in strumam infricandum,

Cura hac ratione instituta intra 4 — 6 hebdomadam tempus perficitur. — Ubi, quod etiam accidit, et internus et externus iodii usus nullam ad strumas, nequaquam insanabiles visas, sanandas vim exeruit una cum iodio Voltaismo usi sunt. Scilicet quum positivus pilae Voltaicae polus iodium attrahat, alteri tumoris lateri iodium purum infricabatur, alteri contrario polus positivus eo quidem consilio admovebatur, ut remedium nostri et absorptio et effectus augetur. Quae agendi methodus quotidie bis per quartam vel quintam horae partem in alternis lateribus eo cum successu repetebatur, ut strumae sensim sensimque deminutae post viginti dies ne vestigia quidem remanerent. Huic infriktioni iodii gr. ii cum \mathfrak{g} axung. porci adhibita sunt; cutis tantum violaceum mox evanescentem colorem accepit.

3. Cura chirurgica. Quando in struma lymphatica indurationes cartilagineae cum symptomatibus maxime periculosi apparent neque me-

dicamentorum externus et internus usus quidquam valet, tum sane vel liuteo carpto medicamentisque digestivis uncto per incisionem factam inducendo vel, quod facilius fit, setaceo adplicando suppurationem provocandam esse, plurimum nec spernendorum medicorum experientia docet. Strumam enormem hoc modo sanatam Hauslentner affert. Setaceum cum circumjacentes tantum partes destruat usque ad perfectam curam suppurationem alere neque extrahi debet.

In strumis hydatideis lymphaticis, hydatides facie tumoris anteriori per longitudinem incidenda reteguntur et, ut apud Gallicos chirurgos allatum reperimus, scalpello amoveri possunt.

Extirpatio eo tantum in casu, ubi struma partim aucta pediculo adhaeret, partialis adhibenda.

Operatio strumae aneurismaticae cum cura destructionis glandulae thyreoideae scirrhusae palliativa extra scopum nostrum posita hic non tractatur.

Jamjam scriptioni huic finem imposituro mihi eam quam Goettingae vel. Himly secutus est medendi methodum una cum observationibus nonnullis, quas mihi ipsi, hanc methodum sequenti saepius instituere contigit, in medium proferre liceat.

Spongia marina usta ac tinctura iodii adhibebantur. Affectiones inflammatoriae atque vegetationes nimiae, si forte adessent, hiordinibus glandulae affectae appositis amoveban-

dum atque opii, nocte appositio emplastrorum resolutivum, emplastri cicutae cum ammoniacop etc.

Jodii externum etiam usum in struma sananda Coindet spectavit spectatumque commendavit hac sub formula:

R. Kali hydrojodini 3℥.

Axung. porci 3℔.

Mf. l. a. unguentum.

5. mane et vespere in strumam infricandum.

Cura hac ratione instituta intra 4 — 6 hebdomadam tempus perficitur. — Ubi, quod etiam accidit, et internus et externus jodii usus nullam ad strumas, nequaquam insanabiles visas, sanandas vim exseruit una cum iodio Voltaismo usi sunt. Scilicet quum positivus pilae Voltaicae polus iodium attrahat, alteri tumoris lateri iodium purum infricabatur, alteri contrario polus positivus eo quidem consilio admovebatur, ut remedium nostri et absorptio et effectus augetetur. Quae agendi methodus quotidie bis per quartam vel quintam horae partem in alternis lateribus eo cum successu repetebatur, ut strumae sensim sensimque deminutae post viginti dies ne vestigia quidem remanerent. Huic infrictioni jodii gr. ij cum 5j axung. porci adhibita sunt; cutis tantum violaceum mox evanescentem colorem accepit.

3. Cura chirurgica. Quando in struma lymphatica indurationes cartilagineae cum symptomatibus maxime periculosus apparent neque me-

dicamentorum externus et internus usus quidquam valet, tum sane vel luteo carpto medicamentisque digestivis nucto per incisionem factam inducendo vel, quod facilius fit, setaceo adplicando suppurationem provocandam esse, plurium nec spernendorum medicorum experientia docet. Strumam enormem hoc modo sanatam Hausleutner affert. Setaceum cum circumjacentes tantum partes destruat usque ad perfectam curam suppurationem alere neque extrahi debet.

In strumis hydatideis lymphaticis, hydatides facie tumoris anteriori per longitudinem incidenda reteggi et, ut apud Gallicos chirurgos allatum reperimus, scalpello amoveri possunt.

Extirpatio eo tantum in casu, ubi struma partim aucta pediculo adhaeret, partialis adhibenda.

Operatio strumae aneurismaticae cum cura destructionis glandulae thyreoideae scirrhosae palliativa extra scopum nostrum posita hic non tractatur.

Jamjam scriptioni huic finem imposituro mihi eam quam Goettingae cel. Himly secutus est medendi methodum una cum observationibus nonnullis, quas mihi ipsi, hanc methodum sequenti saepius institere contigit, in medium proferre liceat.

Spongia marina usta ac tinctura jodii adhibebantur. Affectiones inflammatoriae atque vegetationes nimiae, si forte adessent, hirudinibus glandulae affectae appositis amoveban-

tur. Quod si aegrotus a prima aetate struma affectus jam vicesimum quintum aetatis annum excessit, plerisque in casibus cum interne tum externe adhibita remedia nihil effecerunt; aegrotus autem si nondum adpleverit nec struma quintum sextumve annum egressa sit, spongia marina usta cum mercurii infractionibus efficacissimam sese praebuit et sequente formula praescripta est:

1.

R. Spong. marin. ust. gr. xv — ʒj — gr. xxv.

Nuc. moschat. gr. iij — v.

M. f. pulvis. S. quotidie tales doses tres sumendae.

2.

R. Unguent. hydrarg. ciner. ʒss

Liniment. volatil. ʒj

MS. In strumam saepius infricandum.

Quibus in casibus cum tinctura iodii nihil vel parum certe valuerit, multo tamen efficacior quam ipsa spongia usta visa est in recentibus et praecipue infantum strumis.

Duodecim, quos mihi Weendae (vici cuiusdam Goettingae vicini) curandos tradiderunt, aegrotorum observatio, quam magna et insignis tincturae iodii insit vis manifestissime mihi declaravit.

Initio plerumque ter quotidie guttas decem, tribus autem vel quatuor diebus interjectis, duodecim vel quatuordecim sumendus praebui. Vingtino vero guttae neque a me neque in nosocomio Goettingensi, cum struma jam antea evanisset, adhibitae sunt.

Nec non, quod Gallici medici observabant, istum tumorem pertinacius remediis ad-

hibitis resistere, his casibus probatum est. Nunquam secundum meas observationes perniciose symptomata usum iodii secuta et ne mammae quidem deminutae sunt.

Quae cum ita sint in strumis sanandis spongia marina usta, cujus magna hoc in morbo vis hucusque tantum in eo ponenda est, quod iodium cum aliis eam constituentibus partibus conjuncta est — mea certe opinione longe praeferenda videtur. Negari tamen non potest vim iodii praeparatorum in indurationes glandularum lymphaticarum quam in strumas efficacior rem esse.

Auctores.

- Foderé über den Kropf und den Cretinismus. Aus dem Franz. von Lindemann. Berlin 1796.
 P. v. Walther, neue Heilart des Kropfes u. s. w. Sulzb. 1817.
 Gautieri Tyrolensium, Carynbiorum, Styriorumque strumae. Vindob. 1794.
 A. Burns Chirurgische Anatomie des Kopfes u. Halses. Aus dem Engl. von Dobellhoff. Halle 1821. S. 174.
 Wichmanns Ideen zur Diagnostik, Bd. I, S. 99.
 Boyer Traité des maladies chirurgicales. Paris 1824. Tom. VII. S. 61.
 Dictionnaire des sciences médicales. Paris 1817. Tom. XVIII.
 Maas, Diss. de glandula thyreoidea tam sana, quam morbosa, eademque inprimis strumosa. Wirceb. 1810.

- Chelius, Handbuch der Chirurgie, Bd. II., S. 1153.
 Haller, de strumis, in Opusc. patbol. p. 22. Lausannae 1768.
 Formey, Bemerkungen über den Kropf u. s. w. Berlin 1820.
 Gräfe im Journal für Chirurgie und Augenheilkunde, Bd. II. S. 616. Bd. II. S. 632. Bd. II. S. 638.
 Baup in Hufelands Journal 1822. April, S. 57.
 Morgagni Adversaria anatomica I., p. 33. Patavii 1779.
 J. L. Petit Traité des maladies chirurgicales etc. Tom. I. Paris 1774.
 Hausteutner, über Erkenntniß, Natur und Heilung des Kropfes, in Horns Archiv, Bd. XIII. 1815.
 C. Ritter Erdkunde. Berlin 1817. Bd. I.
 G. A. Richter specielle Therapie, Bd. 10. S. 200.

THESES DEFENDENDAE.

1. Craniologia Galliana non rejicienda.
 2. Scirrhus ab induratione discerni nequit.
 3. Crisi morbi est metastasis.
 4. Exanthemata acuta pro crisi sunt habenda.
 5. Aetatis infantilis plurimi morbi ex nutritione perversa originem ducunt.
 6. In sectione Caesarea placenta simul cum fetu per vulnus auferenda.
-